

Project Code: MRG4680099

(รหัสโครงการ) MRG4680099

Project Title: Political Economy of Thai Economic Reforms:

A Comparative Studies, 1950-1963 and 1997-2007

(ชื่อโครงการ) เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยการปฏิรูปเศรษฐกิจของไทย:

การศึกษาเปรียบเทียบ พ.ศ. 2493-2506

Investigator: Apichat Satitniramai, Faculty of Economics, Thammasat University

(ชื่อนักวิจัย) อภิชาติ สถิตินรัมย์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Email Address: apichat@econ.tu.ac.th

Project Period: 2546-2551

(ระยะเวลาโครงการ) 2546-2551

บทคัดย่อ (Abstract)

ข้อเสนอหลักของงานวิจัยเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์/ความอ่อนแอของประเทศไทย ข้อถกเถียงหลักคือ ลักษณะดังกล่าวของรัฐบาลมีความสำคัญมากต่อการเข้าใจความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจการเมืองไทยในรอบ 60 ปีที่ผ่านมา แต่เป็นที่น่าเสียดายยิ่งที่ลักษณะของรัฐบาลข้างต้นมักจะถูกกลืนและไม่ให้ความสำคัญจากงานไทยศึกษาในช่วงที่ผ่านมา งานวิจัยชิ้นนี้จึงเสนอว่าความสัมพันธ์/ความอ่อนแอของรัฐบาลนั้นเป็นตัวแปรที่อธิบายความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจการเมืองไทยได้ดี

การศึกษานี้มีความเห็นว่า ระดับความสัมพันธ์หรือระดับความอ่อนแอของรัฐบาลไทยนั้นสามารถอธิบายได้ตั้งแต่ความสำเร็จของการปฏิรูปเศรษฐกิจในยุคแรก (2493-2506) กำเนิดของวิกฤติเศรษฐกิจครั้งร้ายแรงในปี 2540 และความสำเร็จของการปฏิรูปเศรษฐกิจในยุคหลัง (2540-2550) กล่าวโดยสรุปคือ ความสำเร็จในยุคแรกนั้นแยกไม่ออกจากการที่รัฐบาลไทยถูกปรับเปลี่ยนให้มีความเข้มแข็งมากขึ้นในช่วงรอยต่อระหว่างรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงครามและจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ในขณะที่ความอ่อนแอของรัฐบาลไทยในช่วง 2523-2540 นั้นเป็นสาเหตุสำคัญของการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ส่วนความสำเร็จของการปฏิรูปเศรษฐกิจในทศวรรษสุดท้ายเป็นเพราะการปฏิรูปตัวรัฐเองให้เข้มแข็งขึ้นนับแต่หลังเหตุการณ์พฤษภาเลือด 2535

เป็นต้นมานั้นไม่ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้แล้ว งานชิ้นนี้จะพยายามอธิบายด้วยว่า พลวัตรของประเทศไทยในสามยุคข้างต้นนั้นเป็นผลของการเปลี่ยนแปลง /การแตกตัวของพลังทางสังคมกลุ่มต่างๆ และการต่อสู้ทางการเมืองของกลุ่มพลังเหล่านี้อย่างไร

The main thesis of this study concerns the strength or weakness of the Thai state. It will argue that the degree of the state's weakness/strength is a very important variable to understand the political economy of Thailand, but unfortunately it is often ignored in scholarly Thai studies. This study offers an explanation of changes in Thai political economy by focusing mainly on this variable. The study shows that a low degree of state strength, or high level of state weakness, is capable of explaining the successful economic reform during 1950 – 1963, the genesis of the 1997 economic crisis, the poor performances of crisis resolution efforts, and the lack of success in creating a new mode of capital accumulation for the next round of growth during 1997-2007.

For the successful reform, the success is in itself a result of the state strengthening conducted during the period mainly by the Sarit's government and to the lesser extent by the Pibun's government. For the genesis, the weakening of technocratic macroeconomic agencies—the strongest section of the state which had been created or strengthened during the first reform — is a very important cause of the crisis. For the dismal crisis resolution and the unsuccessful creation of a new mode of accumulation is also a consequence of a failed state-strengthening reform that started after the May 1992 incident. In addition, this study will argue that dynamic of the state's strength/weakness is determined largely by the contestation and (re)composition of social forces which, in turn, have been created under the ever-changing Thai political economy.

Keywords: Weak/Strong/Development State, Thai State, Thai Political Economy, Economic Reform, Politics of Economic Policy